
FOLKETINGET

Oversigt over finansielle hjælpepakker i EU og andre lande

JANUAR 2009

2009

TIL DET POLITISK ØKONOMISKE UDVALG OG FINANSUDVALGET
Den 14. januar 2009

EU-SEKRETARIATET
DEN ØKONOMISKE KONSULENT

1. Indledning

Nationalbanken har i sin 4. kvartalsrapport (december 2008) kort gennemgået den internationale finansielle krise og sammenstillet de finansielle hjælpepakker i de forskellige lande. Notatet giver et resume af Nationalbankens beskrivelse samt en ajourføring af tallene med de senest offentliggjorte finansielle hjælpepakker.

2. Krisen starter på det amerikanske boligmarked

De høje boligpriser, den historisk lave rente og den sprudlende højkonjunktur fik i årene før den finansielle krise, amerikanske finansielle institutioner til at udstede lån til mere risikable kunder (subprimelån). Desuden var bankerne ”kreative” ved at sælge de risikable lån videre i strukturerede pakker med en undervurderet lav risiko. Den manglende risikostyring i bankerne var skyld i at markedet for de såkaldte subprimelån eksploderede.

I 2007 begyndte de amerikanske boligpriser at dykke og de finansielle institutioner måtte afskrive store beløb, da flere ejendomme kom på tvangsauktion. Subprimelånenes værdi faldt, hvilket skabte panik på de finansielle markeder, og bankerne blev tilbageholdende med udlån til hinanden.

I september 2008 overtog den amerikanske stat kontrollen med realkreditselskaberne Freddie Mac og Fannie Mae. Dette førte til at store investeringsbanker kom i søgelyset og krisen for alvor satte ind. Beslutningen fra den amerikanske stat om at lade investeringsbanken Lehman Brothers gå konkurs skabte ringe i vandet, ikke kun i form af manglende statsgaranti for bankens gæld, men også ved endnu større tilbageholdenhed med udlån bankerne imellem.

Panikken på markedet for udlån og bankernes tilbageholdenhed har bredt sig langt ud over de amerikanske grænser og regeringer og nationalbanker verden over har måttet sætte ind for at mindske virkningerne af kreditkrisen og få hjulene til at køre igen.

3. Irland først i EU. Derefter sneboldeffekt i EU

I september måned 2008 annoncerede den amerikanske stat en redningsplan der omfattede opkøb af aktiver for 700 mia. dollar. I Europa kom det første udspil den 30. september 2008, fra Irland, som sikrede bankerne med statsgaranti. Efterfølgende har de fleste lande i EU garanteret banksektoren ved hjælpepakker, baseret på EU's fælles principper for bankredninger vedtaget i oktober 2008.

Der er stor variation i landenes tiltag. Enkelte lande har valgt udelukkende at give **indskydergaranti**, imens andre landes

hjelpepakker desuden indeholder **garanti for bankernes gæld** og **hjælp til rekapitalisering**.

Tabel 1 giver et overblik over udvalgte hjelpepakker fra Europa og USA.

I EU er det gennemsnitlige loft for indskydergarantien ca. 93.000 euro (svarende til ca. 700.000 DKR). Derudover har 8 lande de facto ubegrænset garanti for private indskud, heriblandt Danmark. I USA er loftet for indskydergaranti noget højere: 250.000 USD (svarende til ca. 190.000 euro eller ca. 1,4 mio. DKR).

Det er særligt de østeuropæiske og baltiske lande der udelukkende har vedtaget indskydergaranti i deres hjelpepakker.

Garanti for gæld giver bankerne fornyet lyst til at låne ud til hinanden. Nogle lande har ubegrænset garanti af bankernes gæld hvor andre lande har valgt at sætte loft på garantien eller begrænset løbetiden.

For at supplere muligheden til at låne ud til hinanden har bankerne brug for en kapitalindsprøjtning, derfor har flere lande oprettet fonde eller sat penge af til at købe aktier i de nødlidende banker. I lande hvor de økonomiske hjelpepakker indbefatter rekapitalisering modtager staten altså oftest præferenceaktier¹ mod indskud i bankerne. Ca. halvdelen af landene i oversigten har valgt at lave rekapitaliseringstiltag i deres hjelpepakker.

Mette Bjerrum Koch/NH

---

¹ Ved præferenceaktier forstås aktier med særlige rettigheder. Eksempelvis forudgående udbyttet.

Tabel 1 Udvalgte bankredningspakker

I. EU				
	Land	Indskydergaranti (Private indskud)	Garanti for bankers gæld	Rekapitalisering
1.	Estland	50.000 euro	-	-
2.	Letland	50.000 euro	-	-
3.	Tjekkiet	50.000 euro	-	-
4.	Rumænien	50.000 euro	-	-
5.	Ungarn	Juridisk: Ca. 50.000 euro	-	-
6.	Luxemburg	100.000 euro	-	-
7.	Malta	100.000 euro	-	-
8.	Litauen	100.000 euro	-	-
9.	Slovakiet	Ubegrænset garanti	-	-
10.	Slovenien	Ubegrænset garanti	-	-
11.	Bulgarien	50.000 euro	Interbank-lån.	-
12.	Danmark	Ubegrænset garanti	Ubegrænset garanti af bankernes gæld med undtagelse af særligt dækkede obligationer, efterstillet kapital og hybridkapital. Banker betaler op til 35 mia. kr. over 2 år. Dækker medlemmer af det private beredskab.	-
13.	Irland	Ubegrænset garanti	Ubegrænset garanti af bankers gæld inkl. Særligt dækkede obligationer, seniorgæld og dateret efterstillet gæld. Omfattede banker skønnes at skulle betale 1 mia. euro over de to år, som garantien løber.	5,5 mia. euro til de tre største irske banker mod præferenceaktier (2. bankpakke) ² .
14.	Østrig	Ubegrænset garanti	Fond på 85 mio. euro oprettes til at garantere bankgæld.	Fond på 15 mia. euro oprettes til rekapitalisering af banker.
15.	Frankrig*	70.000 euro (uændret) men politisk: Ubegrænset garanti	Oprettelse af fond på 320 mia. euro til refinansiering af interbank-lån.	Oprettelse af statsejet selskab på 40 mia. euro til rekapitalisering. Indskydes i banker mod præferenceaktier. Yderligere 10,5 mia. EUR er planlagt afsat til rekapitalisering ³
16.	Storbritanien	Ca. 550.000 euro (500.000 GBP)	Ca. 250 mia. GBP. Garantien dækker nye gældsudstedelser med løbetid op til 3 år. Pris baseret på CDS-spænd + 50 basispoint.	50 mia. GBP er afsat til rekapitalisering.

² Financial times den 22. december 2008. "Irish government invest €5,5bn in three main banks"

³ Financial times den 9. januar 2009. "Sarkozy, Merkel warn bankers"

	Land	Indskydergaranti (Private indskud)	Garanti for bankers gæld	Rekapitalisering
17.	Grækenland	Juridisk: 100.000 euro. Politisk: Ubegrænset garanti	15 mia. euro nyudstedt gæld med løbetid op til 5 år. Gebyr på 100-150 basispoint eller et gebyr afspejlende modpartens kreditrisiko.	5 mia. euro præferenceaktier med tilbagekøbsoption efter minimum 5 år og bærende en rente på 10 pct.
18.	Belgien	100.000 euro	Garanti på refinansiering af gæld med løbetid indtil 31. oktober 2011. Systemisk vigtige og tilstrækkeligt kapitaliserede banker.	Ad hoc-rekapitalisering af banker i nød.
19.	Holland	100.000 euro	200 mia. euro interbank-lån og senior-gæld med løbetid fra 3 måneder til 3 år. Pris baseret på historiske CDS-spænd + 50. Dækker nationale banker og udenlandske.	20 mia. euro
20.	Cypern	100.000 euro	Tilkendegivet at ville støtte banker i vanskeligheder.	Tilkendegivet at ville støtte banker i vanskeligheder.
21.	Spanien	100.000 euro	Garanti for bankers gæld (inkl. Interbankindskud) på 100 mia. euro.	Oprettet en midlertidig fond på op til 50 mia. euro til at købe "high quality"-aktiver af banker. Alle banker kan deltage.
22.	Portugal	Juridisk: 100.000 euro. Politisk: Ubegrænset garanti.	20 mia. euro nyudstedt gæld (ikke efterstillet kapital). Pris baseret på historiske CDS-spænd + 50 basispoint. Banker med hjemsted i Portugal er omfattet.	Mulighed for, at den Portugisiske stat kan yde kapitalindskud mod at modtage præferenceaktier.
23.	Finland	50.000 euro	50. mia. euro. Nye gældsudstedelser med løbetid op til 5 år. Betaling til staten sker på markedsvilkår. Dækker solvente finske banker.	4 mia. euro. Renten på kapitalindskud fra staten skal sikre, at den finske stat modtager tilstrækkelig kompensation for risikoen.
24.	Polen	50.000 euro	Mulighed for at udstede statsgaranti	Mulighed for midlertidigt ejerskab af nødlidende pengeinstitutter.
25.	Sverige	Ca. 45.000 euro (500.000 SEK)	Garanti på nye mellemlange gældsudstedelser for 1.500 mia. SEK. Risikobaseret afgift. Banker og realkreditinstitutioner er omfattet.	Stabilitetsfond på 15 mia. SEK. Kapitalindskud mod at staten modtager præferenceaktier.
26.	Tyskland	20.000 euro	Etablering af fond, der kan stille garantier for 400 mia. euro for nyudstedt gæld med løbetid op til 3 år. Markeds-baseret afgift. Solvente tyske finansielle institutioner og datter-selskaber af udenlandske finansielle institutioner er dækket.	Fonden kan anvende op til 80 mia. euro til rekapitalisering af finansielle institutioner gennem fx præferenceaktier.
27.	Italien*	103.000 euro	Garantien dækker nye udstedelser med løbetid op til 5 år. Pris fastsættes på markedsvilkår. Banker hjemmehørende i Italien.	Mulighed for, at den Italienske stat kan yde kapitalindskud mod at modtage præferenceaktier.

II. Andre lande				
	Land	Indskydergaranti (Private indskud)	Garanti for bankers gæld	Rekapitalisering
28.	Island	Ubegrænset garanti for indskud i islandske banker. Ca. 20.000 euro for indskud i filialer i EU.	- (NB: bankvæsnet overtaget af islandske stat)	- (NB: bankvæsnet overtaget af islandske stat)
29.	Norge*	2 mio. NOK (ca. 210.000 euro)	-	Swapaftale på 350 mia. NOK mellem banker og den norske stat (særligt dækkede obligationer for statsobligationer). Norske banker og filialer af udenlandske banker kan gøre brug af ordningen.
30.	Schweiz	30.000 CHF (Ca. 20.000 euro)	Tilkendegivet at ville garantere nye korte og mellemlange interbank-forpligtelser og pengemarkedstransaktioner.	Ikke officielt program, men har fx hjulpet UBS-banken.
31.	USA	250.000 USD (Ca. 190.000 euro)	Ubegrænset garanti for visse afviklingskonti og al usikret seniorgæld. ⁴⁾	700 mia. USD er afsat til køb af problemaktiver og rekapitalisering af finansielle institutioner gennem præferenceaktier.

*Frankrig, Italien og Norge har ikke **ændret** indskydergaranti (Der er således tale om gamle indskydergarantier)

Kilde: Nationalbanken "Kvartalsoversigt 4. kvartal 2008" samt opdateringer via Financial Times.

⁴ Garantiprogrammet er gratis for de første 30 dage. Herefter betaler de deltagende institutioner 75 basispoint pr. år for nye udstedelser. For afviklingskonti tillægges en ekstrabetaling på 10 basispoint til den deltagende banks eksisterende risikojusterede indskydergarantipræmie.